

ALLE- * Middagpauzedienst 3 november 2021 * DAG- Voorganger: ds. Joost Röselaers (Amsterdam) KERK Thema: *Een eenheid ervaren met het geheim van het leven* (n.a.v. Johannes 20: 19-29)

Herkent u misschien een van de volgende drie ervaringen?

- Het is een mooie dag in het vroege najaar. Je maakt een boswandeling. Zonlicht valt op de sterke herfstkleuren van de blaadjes. Ze lijken wel als lichtpuntjes tussen de bomen te zweven.
Terwijl je ernaar kijkt en nog eens kijkt, begin je zelf ineens ook een beetje te zweven. Het is alsof jij je (een moment lang) tussen die lichte blaadjes bevindt. Je voelt je erin opgenomen. Je voelt je één met de natuur...
- Of: je luistert naar muziek. Je raakt erdoor in vervoering. Je wordt meegenomen door de noten, door een stem, door een instrument. Eén moment lang ga je er helemaal in op.
- Of: Je bent in gesprek met iemand. Zij vertelt je van een gebeurtenis in haar leven, en wat dat met haar gedaan heeft. En terwijl je naar haar kijkt en luistert, voel je ineens: wat zij voelt. Haar verdriet komt bij jou binnen. Je deelt het. En één moment lang ben je één.

Ik vermoed dat elk van ons wel eens een dergelijke ervaring heeft gehad. Dan vervagen even de grenzen: tussen subject en object, tussen de ander en ik. Dat is het begin van mystiek. Want mystiek, dat is het ervaren van een eenheid van de ziel met het geheim van het leven.

Na de opstanding beschrijft Johannes een aantal mystieke ervaringen in zijn evangelie. Vandaag hebben we de ervaring van Thomas gehoord. Het is de avond van de eerste dag van de week, na het Paasfeest. Maar het is geen feest. De leerlingen zijn achter gesloten deuren bij elkaar. Thomas is daar (om de een of andere reden) niet bij. De leerlingen zijn bang, zegt Johannes. Zij voelen zich bedreigd door wat Jezus is aangedaan. En dan is Jezus ineens in hun midden. En hij zegt: 'Ik wens jullie vrede...' En nu hoop ik, dat u tussen de regels door al gehoord hebt, dat Johannes hier geen tovenaars voor ons oproept. Geen Hans Klok, die met een tovertruc door gesloten deuren binnen kan komen. Hij schildert een **mystiek moment** voor ons. Een ogenblik van *ont-grenzing*. Het is alsof de verleden tijd van het leven van Jezus met zijn leerlingen ineens weer tegenwoordige tijd wordt voor hen. Grenzen van tijd en plaats vervagen. Afstand wordt overbrugd. De deur van hun hart gaat open.

Misschien hebt u zelf wel eens verkeerd in het grensgebied tussen dood en leven in uw eigen leven of in het leven van een naaste. Als dat zo is, dan herkent u wellicht iets van de ervaring van de leerlingen. In dat grensgebied kan je tijdsbeleving soms anders zijn.

Kleine momenten kunnen er uren duren. Ook geografische afstanden kunnen wegval-
len. Aan de andere kant van de wereld kan voelbaar zijn dat er hier iemand stervende
is. En op het moment van overgang kunnen soms precies de goede woorden gevonden
worden. Als het gewone leven zijn loop weer neemt, met zijn agenda's en zijn haast, kun
je dit alleen heel snel weer vergeten. En dan kom je in de positie van Thomas terecht.

Thomas, die is er niet bij geweest. Hij heeft dat mystieke moment niet meegemaakt. Hij
zit nog achter de gesloten deuren van de keiharde feiten. Wat geweest is, is geweest:
zo denkt hij. En gedane zaken nemen geen keer. Hij reageert dan ook sceptisch. Hij
zegt: 'Eerst zien, en dan geloven.' Ik herken iets van Thomas in mij. En u misschien ook
wel. Ik ben er ook voor, om eerst de feiten te checken. Klopt het wel, wat er hier wordt
beweerd? Maar er zijn momenten, waarop de Thomas in ons met de mond vol tanden
staat. Daarover vertelt Johannes.

Thomas zegt: 'Eerst zien en dan geloven.' Hij moet een week wachten. Dan is het op-
nieuw de eerste dag van de week. De leerlingen zijn weer bij elkaar. En dan staat Jezus
weer in hun midden, en zegt opnieuw: 'Ik wens jullie vrede!' En dan richt hij zich op
Thomas, alsof hij al weet wat hem bezighoudt. En hij zegt: 'Leg je hand in mijn zij. Wees
niet langer ongelovig, maar gelovig.' En dan gaat Thomas direct door de knieën.

Er is een schilderij van de Spaanse kunstenaar Caravaggio, waar Thomas op staat afge-
beeld: met zijn wijsvinger in de wond in de zijde van Jezus. Het is een heel plastisch
schilderij, mede doordat de kunstenaar het vel om de wond: een beetje omhoog laat
komen. Het is vaak nageschilderd en daarmee bepalend geworden voor de manier,
waarop dit verhaal gelezen is.

Veel mensen denken dat Thomas inderdaad eerst de feiten heeft gecheckt. Maar dat
heeft hij helemaal niet gedaan. Hij is direct geraakt door een stem, die hem zo ver-
trouwd is. Er heeft een ont-grenzing plaatsgevonden, tussen de ander en hem. Dit is
een mystiek moment.

Geloven is in het evangelie van Johannes *niet*: Er dogma's op na houden. Zekerheden
hebben. Geloven is *wel*: **persoonlijk geraakt worden.** Een ervaring hebben, **met wat het
tijdelijke en het plaatselijke overstijgt.**

Thomas is persoonlijk geraakt. En dat is een ervaring, die ons ook kan overkomen. Dan
vervagen even de grenzen en **dan ervaren wij een eenheid met het geheim van het leven.**

Als wij dat mogen ervaren: in de natuur, in muziek, door een ander of in het grensge-
bied tussen leven en dood: **dat wij onze harten er dan voor openen.**

Amen.

